

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Γ. Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΝ

Πρὸς τὸν κύριον Διευθυντὴν τοῦ «*Απόλλωνος*».

Φίλτατέ μοι,

Τυχὼν τῶν ἐνθερμωτέρων συγχαρητηρίων καὶ τῶν μᾶλλον ἐνθαρρυντικῶν προτροπῶν διὰ τῆς ἐπισυναπτομένης ἐπιστολῆς παρὰ τοῦ πατριάρχου τοῦ Ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ, ὡς λίαν προσηκόντως καὶ ὁ «*Απόλλων*» ἄλλοτε ἀπεκάλεσε, καὶ ἐξοχωτάτου τῆς Ἑλλάδος πρεσβευτοῦ ἐν Βερολίνῳ κυρίου Ἀλεξάνδρου Ρ. Ῥαγκαβῆ, καὶ ταῖς σοφωτάταις αὐτοῦ συμβουλαῖς συμμορφωθείς, ἀποστέλλω σοὶ τὴν Β'. πρᾶξιν τοῦ «*Δὸν Καρόλου*», ἣν ἐκ τῶν προτέρων πέπεισμαι ὅτι ἀσμένως θέλεις κατὰχωρήσει ἐν ταῖς στήλαις τοῦ ἀγαπητοῦ «*Απόλλωνος*».

*Ἐρρωσο

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ

Πρὸς τὸν κ. Γ. Κ. Στρατήγην

Κύριέ μου,

Δὲν ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς γνωρίζω προσωπικῶς καὶ νὰ σᾶς εἶμαι γνωστός· ἀλλ' ἐν τῷ «*Απόλλωνι*» εἶδον τὴν Α'. πρᾶξιν τοῦ Δὸν Καρόλου σας, καὶ τοῦτο μοὶ ἤρκεσεν ἵνα ἀναγνωρίσω τὸν πεπαιδευμένον καὶ φιλόκαλον λόγιον καὶ ποιητήν, προωρισμένον μεγάλως νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἐθνικὴν φιλολογίαν.

Ἐπειδὴ εὗρισκω ἀξιόλογον τὴν μετάφρασιν καὶ συγχαίρω δι' αὐτὴν ὑμᾶς καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Παρνασσόν, διὰ τοῦτο τὴν θεωρῶ καὶ ἀξίαν μιᾶς μικρᾶς παρατηρήσεως, δι' ἣν ἐλπίζω νὰ μὴ με κακίσητε, καθ' ὅσον σᾶς τὴν ὑποβάλλω πρὸς συμφέρον, ὡς φρονῶ, ὅλου τοῦ εὐρέος ποιητικοῦ σταδίου, ὅπερ πέπεισμαι ὅτι θέλετε διανύσει. Ἀφορᾷ δ' αὕτη μίαν μόνον μετρικὴν λεπτομέρειαν, ὅτι, κατ' ἐμὲ «ὁ ἰαμβικός τρίμετρος ἀπαιτεῖ ἀφεύκτως τομὴν». Τὰ διατηρήσαντα αὐτὸν δημοτικὰ ἡμῶν τραγούδια, καθ' ὃ προωρισμένα εἰς τὸ νὰ ᾄδωνται, παραδέχονται μίαν μόνην ἀυστηρῶς ἀναγκαίαν, εἰς τὸ ἐφθημιμερές («*Ἀλῆς Πασᾶς προβγαίνει || ἀπ' τὰ Γιάννινα*»). Ἀλλ' ἡ ἀρχαία δραματικὴ στιχουργία, καθ' ὃ διαλογικὴ, ἐπιτρέπει (ἀλλ' ἀπαιτεῖ ἀφεύκτως, πλὴν τινων ἐξαιρέσεων ἐν ταῖς κωμωδίαις) δύω, κατὰ τὸ ἐφθημιμερές ἢ τὸ πενθημιμερές, καὶ οὗτος ἐστὶ κανὼν ἀπαράβατος ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τῆς ἀρμονίας, ὡς ἀνεγνώριζον οἱ ὀξύτατον τὸ αἶσθημα αὐτῆς ἔχοντες πρόγονοι ἡμῶν· ἄλλως καὶ ὁ στίχος ἀποβαίνει εἰς ἄμουσον καὶ πεζὴν ἰαμβῶν σειράν, ὡς θὰ συνέβαινε καὶ εἰς τὸν τετράμετρον, ἂν δὲν εἶχε τομὴν μετὰ τὴν δευτέραν διποδίαν, (φέρ' εἰπεῖν ἂν ἀντὶ «*Γυρίζει τότ' ὁ Ὀλυμπος καὶ λέγει τοῦ Κισσάβου*» ἐγράφετο «*Ὁ Ὀλυμπος τότε γυρί=ζει λέγων τοῦ Κισσάβου*»). Πρῶτος ἐπειράθην τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ τριμέτρου εἰς

τὴν ἡμετέραν στιχουργίαν καὶ ἐνόμισα ὅτι δὲν μοὶ ἐπιτρέπετο νὰ παρεκβῶ τοῦ κανόνος τούτου. Ἐξέυρω ὅτι τινες τὸν παρέβησαν, καὶ αὐτὸς ὁ Κ. Κουμανούδης, ὅστις ὅμως κατόπιν ὡμολόγησεν ὅτι εἶχεν ἄδικον.

Μὲ συγχωρεῖτε ἂν ἐπέμεινα μακρολογήσας ἐπὶ τούτου. Ἀλλὰ θὰ ἐνόμιζον, ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἐποψιν, ὅτι θὰ ὑπηρετοῦν τὴν ἐθνικὴν φιλολογίαν, εἰάν συγκατετίθεσθε εἰς τὰς ἄλλας πράξεις τοῦ Δὸν Καρόλου, καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔργα, ὅσα ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ παύσεσθε φιλοτεχνῶν, νὰ παραδεχθῆτε τὸν κανόνα τοῦτον, καὶ δῆ, ὅτε ἡ μετάφρασις τοῦ Καρόλου θέλει, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, μετατυπωθῇ εἰς βιβλίον, ἐφαρμόσῃτε αὐτὸν καὶ εἰς τὰ κατὰ παράβασιν αὐτοῦ συνταχθέντα μέρη τῆς Α'. πράξεως, ὅσον μεγάλοι καὶ ἂν ᾖσιν αἱ πρὸς τοῦτο δυσκολίαι.

Μετὰ πάσης ὑπολήψεως

*Ὅπως πρόθυμος

ΑΛΕΞ. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

*Ἐν Βερολίῳ τῇ 24 Μαΐου.

(5 Ἰουνίου)

1886.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐν Μαδρίτῃ).

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τοῦ θρόνου του. — ΔΟΥΞ ΑΛΒΑΣ, ἐν ἀποστάσει τινὶ ἀπὸ τοῦ βασιλέως, κεκαλυμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν. — ΚΑΡΟΛΟΣ.

ΚΑΡΟΛ. Τὸ ἔθνος ἔχει τὴν προτεραιότητα καὶ εὐχαρίστως ἔπεται τῷ ὑπουργῷ ὁ Κάρολος, διότι οὗτος ὁμιλεῖ διὰ τὴν Ἰσπανίαν. Ὁ υἱός εἰμι τοῦ οἴκου. (ὕποχωρεῖ ὑποκλινόμενος)

ΦΙΛΙΠ. Ὁ Δούξ μένει, ὁ Ἰνφάντης δὲ δύναται νὰ λαλήσῃ.

ΚΑΡΟΛ. (στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἀλβαν)

Τότε λοιπόν, Δούξ,

παρὰ τῆς ὑμετέρας γενναιότητος τὸν ἄνακτα ὡς δῶρον θὰ ζητήσω. Σεῖς γνωρίζετε βεβαίως, ὅτι ὁ υἱός εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πατρός του δύναται πολλὰ νὰ εἴπῃ, ἅτινα ἀσήμαντα εἰσὶν διὰ τὸν τρίτον. Εἰς ὑμᾶς λοιπόν ὁ ἄναξ. Τὸν πατέρα θέλω πλὴν ἐγὼ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην.

ΦΙΛΙΠ. Ἐδῶ ἵσταται ὁ φίλος του.

ΚΑΡΟΛ. Μὴ ἄρα εἶναι πταῖσμα μου, ἂν εἰς τὸν Δούκα δὲν εὗρισκω τὸν ἐμόν;